

Rezerwaty Przyrody

Rezerwat przyrody „Śnieżnica”

Rezerwat przyrody „Śnieżnica” został powołany Zarządzeniem Nr 179 MLiPD z dnia 4 listopada 1968 r. (MP Nr49/68 poz.339). Administracyjnie obszar ten leży w gminie Dobra i pierwotnie zajmował powierzchnię 8,57 ha. Rozporządzeniem z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 11 maja 2004 r. Nr 95 poz. 1334) Minister Środowiska powiększył obszar rezerwatu do pow. 24,92 ha.

W skład rezerwatu wchodzi obszar części działek ewidencyjnych: nr 919 (oddział 74 a,b,c, linia oddziałowa) o pow. 12,33 ha i nr 920 (oddział 74 k,l,m) o pow. 12,59 ha, położony w jednostce ewidencyjnej Dobra, w obrębie Porąbka.

Oddziałom i wydzieleniom tym odpowiadają oddziały i wydzielania oznaczone „Planem urządzania lasu nadleśnictwa Limanowa” na okres od 1.01.1996 r. do 31.12.2005 r., według stanu na dzień 9.03.2004 r.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów przyrodniczych, krajobrazowych i naukowych naturalnego fragmentu buczyny karpackiej. Jest to rezerwat leśny, rodzaju ekosystemowego, ekosystem naturalny, a ponadto służy ochronie rzadkich elementów flory i fauny, wychodni skalnych, wód i gleb wyższych położeń górskich. Dotyczy to m.in. gatunków roślin runa objętych ochroną całkowitą: widłaka jałowcowatego, tojadu mocnego, ciemiężycy zielonej, śnieżyczki przebiśnieg i lilii złotogłów.

Rezerwat ten ma aktualny plan ochrony na lata 1996-2015. W roku 1997 (na wniosek Nadleśnictwa) opracowano plan poszerzenia rezerwatu o wydzielania 74k,m, 74Ab i linię projektowaną, w wyniku którego powierzchnia rezerwatu wzrosła do 24,92 ha).

Buczyna Karpacka (źródło fot.

Wikipedia)

Rezerwat przyrody „Luboń Wielki”

Rezerwat przyrody „Luboń Wielki” został powołany Zarządzeniem MLiPD z dnia 15 lipca 1970r. (MP Nr25 z 8 sierpnia 1970 r.). Administracyjnie obszar ten leży w gminie Mszana Dolna i zajmował pierwotnie powierzchnię 12,64 ha. Rozporządzeniem z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 11 maja 2004 r. Nr 95 poz. 1335) Minister Środowiska powiększył obszar rezerwatu do pow. 35,24 ha.

W skład rezerwatu wchodzi obszar działki nr 1/1 (oddział 116 a,b,c, droga) o pow. 33,53 ha i części działki nr 1/2 (oddział 115 b) o pow. 1,71 ha, położony w jednostce ewidencyjnej Mszana Dolna, w obrębie raba Niżna.

Oddziałom i wydzieleniom tym odpowiadają oddziały i wydzielienia oznaczone „Planem urządzania lasu nadleśnictwa Limanowa” na okres od 1.01.1996 r. do 31.12.2005 r., według stanu na dzień 9.03.2004 r.

Został on utworzony w celu zachowania ze względów przyrodniczych, krajobrazowych i naukowych całości osuwiska fliszowego z bogactwem form geologicznych.

Ponadto rezerwat chroni elementy flory i fauny charakterystyczne dla lasów bukowych i bukowo-jodłowych regla dolnego oraz gleby wyższych położeń górskich.

Jest to rezerwat typu skalnego, ze skałami krzemianowymi, rodzaju geologicznego, erozyjnego. Na terenie „Lubonia Wielkiego” stwierdzono występowanie roślin chronionych, objętych ochroną całkowitą: naparstnicy zwyczajnej i śnieżyczki przebiśnieg.

Rezerwat ten ma aktualny plan ochrony na lata 1996-2015. W roku 1997 (na wniosek Nadleśnictwa) opracowano plan poszerzenia rezerwatu o wydzielania 115a,b, 116b,c, w wyniku którego powierzchnia rezerwatu wzrosła by do 37,92 ha. Za tym wnioskiem przemawiało to, że poza rezerwatem pozostały inne elementy objętego ochroną osuwiska, tj. pakiety skalne, jęzor osuwiskowy wraz z gołoborzami, rozpadliny i szczeliny skalne poniżej gołoborza, wały koluwalne, stoki zasłane blokowiskami skalnymi. Ponadto w oddziale 115a,b znajduje się fragment innego osuwiska i stoku pokrytego rumowiskiem skalnym. Mimo tych planów został on powiększony tylko do pow. 35,24ha.

Osuwisko fliszowe (źródło

fot. Wikipedia)

Rezerwat przyrody „Kostrza”

Rezerwat częściowy „Kostrza” został powołany Zarządzeniem Nr 5/2001 Wojewody Małopolskiego z dnia 4 stycznia 2001r. Rezerwat częściowy „Kostrza” położony jest na północnym stoku góry o takiej samej nazwie. Powierzchnia 38,56 ha.

Rezerwat położony jest na terenie wsi Kostrza – Gmina Jodłownik i wsi Rupniów – Gmina Limanowa, stanowiący własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Limanowa, Leśnictwa Kostrza. Całość rezerwatu należy do obrębu Limanowa (oddz. 26d-h, 27g-i, 30b-d).

Przedmiotem ochrony tego obszaru jest stanowisko języcznika zwyczajnego (*Phyllitis scolopendrium*), które jest jedynym znanym miejscem występowania na terenie Beskidu Wyspowego oraz dobrze wykształconych zbiorowisk roślinnych wraz z dobrze zachowanym starodrzewem buczyny karpackiej i jaworzyny górskiej.

W skład rezerwatu przyrody wchodzi części działek gruntowych obrębów ewidencyjnych Kostrza i Rupniów, którym odpowiadają oddziały i wydzielania leśne według numeracji przyjętej w planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Limanowa, obowiązującego na okres od 1.01.1996 do 31.12.2005 roku:

1) obręb ewidencyjny Kostrza:

część działki nr 276/4 o powierzchni 9,90 ha (oddział 26 d, f, g, h), część działki nr 276/3 o powierzchni 12,24 ha (oddział 27 część g, h, i, część linii oddziałowej), część działki nr 276/2 o powierzchni 12,36 ha (oddział 28 i, część drogi, część linii oddziałowej),

2) obręb ewidencyjny Rupinów:

działka nr 70 o powierzchni 2,54 ha (oddział 30 b, c), część działki nr 919 o powierzchni 1,52 ha (oddział 30 część

1. Na obszarze rezerwatu przyrody zabrania się:

1) pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia drzew i innych roślin, z wyjątkiem przypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego,

2) zbioru wszystkich dziko rosnących roślin,

3) zbioru owoców i nasion drzew i krzewów, z wyjątkiem nasion na potrzeby odnowienia lasu,

4) polowania, wędkowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor i legowisk zwierząt,

5) wydobywania skał i minerałów,

6) niszczenia gleby lub zmiany jej użytkowania,

7) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby oraz powietrza,

8) zakłócania ciszy,

9) palenia ognisk, wyrobów tytoniowych, używania źródeł światła o otwartym płomieniu,

10) stosowania środków chemicznych,

11) zmiany stosunków wodnych,

12) umieszczania na obszarze rezerwatu tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa w rezerwacie,

13) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego, jazdy konnej wierzchem poza szlakami do tego wyznaczonymi, określonymi w planie ochrony, za wyjątkiem służb leśnych oraz służb ochrony przyrody,

14) ruchu pojazdów poza drogami do tego wyznaczonymi,

15) wprowadzania psów bez smyczy i kagańca.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1 nie dotyczą:

1) wykonywania zabiegów wynikających z planu ochrony lub rocznych zadań ochronnych, a także w przypadku konieczności likwidacji nagłych zagrożeń, nie ujętych w planie ochrony lub rocznych zadaniach ochronnych za zgodą Wojewody,

2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem publicznym,

3) wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa,

4) prowadzenia badań naukowych za zgodą Wojewody,

5) stosowania środków chemicznych w gospodarce leśnej i łowieckiej koniecznych ze względu na ochronę odnowień.

Języcznik zwyczajny (*źródło fot. Wikipedia*)

Rezerwat przyrody „Mogielica”

Bezpośredni nadzór nad rezerwatem przyrody sprawuje Nadleśniczy Nadleśnictwa Limanowa.

Rezerwat przyrody Mogielica – faunistyczny rezerwat na szczycie i północnych stokach najwyższego szczytu Beskidu Wyspowego – Mogielicy (1170 m), który został powołany Zarządzeniem nr 37/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 30 grudnia 2010 r.

Zajmuje obszar o powierzchni 50,44 ha położony w gminach Dobra

i Słopnice. Ponadto utworzono jego otulinę o powierzchni 90,69 ha. Utworzony został w celu „ochrony głuszca Tetrao urogallus i jego biotopu, a także innych rzadkich gatunków ptaków oraz siedlisk przyrodniczych i form skalnych występujących w szczytowej partii góry Mogielica.

Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat zalicza się do typu faunistycznego, podtypu ptasiego oraz typu biocenotycznego i fizjocenotycznego, podtypu biocenozy naturalnych i półnaturalnych z elementami typu geologicznego i glebowego, podtypu form tektonicznych i erozyjnych.

Ze względu na główny typ ekosystemu, rezerwat zalicza się do typu leśnego i borowego, podtypu borów górskich i podgórskich oraz podtypu lasów górskich i podgórskich. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie.

W wyniku tej inwentaryzacji przeprowadzonej przez Klub Bocian stwierdzono, że na obszarze rezerwatu gniazdują m.in. tak rzadkie w Polsce gatunki ptaków, jak: dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł biało-grzbiety, sóweczka, włośchatka, drozd obrożny, czeczotka, orzechówka zwyczajna, ponadto teren ten znajduje się w rewirze łowieckim puszczyka uralskiego, puchacza, orlika krzykliwego i orła przedniego. W wielkim kompleksie leśnym Mogielicy stale bytują też wilki i rysie, a czasami pojawia się niedźwiedź brunatny.

Mogielicę porastają głównie lasy bukowo-jodłowe, zaś w kompleksie szczytowym znajduje się naturalny płat górnoreglowej świerczyny.

*Teren Rezerwatu Mogielica (źródło
fot. Wikipedia)*